



Sygn. akt V KK 367/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **D. F.**

skazanego za czyny z art. 279 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 27 kwietnia 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 7 kwietnia 2020 r., sygn. akt IV Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt VIII K (...)

na podstawie art. 537 § 1 i 2 k.p.k.

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w P.

UZASADNIENIE

D. F.I został oskarżony o to, że:

I. w dniu 20 lutego 2019 r. w P. przy ul. (...), dokonał włamania do pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...) poprzez wybite szyby, a następnie z jego wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci odzieży o łącznej wartości 40.000 zł, czym działał na szkodę A. P., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

II. w nieustalonym czasie, jednak nie wcześniej niż w dniu 26 lutego 2019 r. i nie później niż w dniu 27 lutego 2019 r. w P. przy ul. (...) dokonał włamania do pojazdu marki F. (...) o nr rej. (...) poprzez wybite szyby o wartości 300 zł, a następnie z jego wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci telewizora marki S. 40 cali o wartości 1.000 zł, czym spowodował straty w łącznej kwocie 1.300 zł na szkodę O. K., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

III. w nieustalonym czasie, jednak nie wcześniej niż w dniu 28 lutego 2019 r. i nie później niż w dniu 1 marca 2019 r. w P. przy ul. (...) dokonał włamania do pojazdu marki F. (...) o nr rej. (...) poprzez wybite szyby, a następnie z jego wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci walizki z zawartością odzieży, kosmetyków i tabletu marki L. o łącznej wartości 1.200 zł, czym działał na szkodę D. N., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

IV. w nieustalonym czasie, jednak nie wcześniej niż w dniu 5 marca 2019 r. i nie później niż w dniu 6 marca 2019 r. dokonał włamania do pojazdu marki R. (...) o nr rej. (...) poprzez wybite szyby, a następnie z jego wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci torby sportowej koloru granatowego z odzieżą sportową i butami sportowymi, karton z witaminami w opakowaniach z tworzywa sztucznego o łącznej wartości 700 zł, czym działał na szkodę M. H., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

V. w dniu 6 marca 2019 r. w P. przy ul. (...) dokonał włamania do pojazdu marki C. (...) o nr rej. (...) poprzez wybite szyby o wartości 200 zł, a następnie z jego wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci torby marki I. ze spodenkami w ilości 40 sztuk o łącznej wartości 400 zł, czym spowodował straty w łącznej kwocie 600 zł na szkodę M. Ł., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

VI. w nieustalonym czasie, jednak nie wcześniej niż w dniu 28 lutego 2019 r. i nie później niż w dniu 6 marca 2019 r. w P. przy ul. (...) dokonał włamania do pojazdu marki F. (...) o nr rej. (...) poprzez wybite szyby o wartości 200 zł, a następnie z jego wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci damskiej

odzieży, przewodów rozruchowych, oleju silnikowego, płynu do spryskiwaczy, linki holowniczej, apteczki, żarówek zapasowych o łącznej wartości 1.200 zł, czym spowodował straty w łącznej kwocie 1.400 zł na szkodę M. Z., tj. przestępstwa z art. 279 § 1 k.k.

VII. w nieustalonym czasie, jednak nie wcześniej niż w dniu 6 marca 2019 r. i nie później niż w dniu 7 marca 2019 r. w P. przy ul. (...) dokonał włamania do pojazdu marki V. (...) o nr rej. (...) poprzez wybite szyby, a następnie z jego wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci walizek z odzieżą, alkoholem i lokówką, czym spowodował straty w wysokości 1.490 zł na szkodę K. V. i 970 zł na szkodę I. V., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

VIII. w nieustalonym czasie, jednak nie wcześniej niż w dniu 7 marca 2019 r. i nie później niż w dniu 8 marca 2019 r. w P. przy ul. (...) dokonał włamania do pojazdu marki F. (...) o nr rej. (...) poprzez wybite szyby o wartości 150 zł, a następnie z jego wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci wędek i akcesoriów wędkarskich, dowodu osobistego na nazwisko R. W., prawo jazdy na nazwisko R. W., dowodu rejestracyjnego, gdzie łączna wartość strat wynosi 2.200 zł na szkodę R. W., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

IX. w nieustalonym czasie, jednak nie wcześniej niż w dniu 12 marca 2019 r. i nie później niż w dniu 13 marca 2019 r. w P. przy ul. (...) dokonał włamania do pojazdu marki S. (...) o nr rej. (...) poprzez wybite szyby, a następnie z jego wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci pasków skórzanych oraz bransolet do zegarków o łącznej wartości 70.000 zł, czym działał na szkodę A.P. T. P. z/s w W., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

X. w nieustalonym czasie, jednak nie wcześniej niż w dniu 12 marca 2019 r. i nie później niż w dniu 13 marca 2019 r. w P. przy ul. (...) dokonał włamania do pojazdu marki T. (...) o nr rej. (...) poprzez wybite szyby o wartości 500 zł, a następnie z jego wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci kosmetyków różnych marek, dwóch lamp biurowych o łącznej wartości 7.000 zł, gdzie łączna wartość strat wynosi 7.500 zł na szkodę J. W., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

XI. w dniu 13 marca 2019 r. w P. posiadał, wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. amfetaminę, tj. substancję psychotropową z grupy II - P załącznika do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o wadze netto 6,43 g oraz marihuanę, tj. ziele konopi innych niż włókniste należące do wykazu środków odurzających grupy I-N, IV-N o wadze netto 0,07 g, tj. o przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

XII. w dniu 10 marca 2019 r. w P. przy ul. (...) dokonał włamania do pojazdu marki F. (...) o nr rej. (...) poprzez wybicie szyby o wartości 200 zł, a następnie z jego wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci monitora LG, głośników komputerowych, myszy komputerowej, klawiatury D., aparatu fotograficznego S., alkomatu B., latarki czołowej, blendera marki B., słuchawek, noży kuchennych, czytnika K. o łącznej wartości 3.000 zł, a także paszportu na nazwisko Ł. P. i paszportu na nazwisko K. P., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt VIII K (...), uznał D. F. za winnego:

- czynów opisanych w punktach od I do VII, IX i X i za to na podstawie 279 § 1 k.k. wymierzył mu karę po roku pozbawienia wolności za każdy czyn (pkt 1 wyroku);
- czynów opisanych w pkt VIII i XII i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę po roku pozbawienia wolności za każdy czyn (pkt 2);
- czynu opisanego w pkt XI i za to na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (pkt 3).

Na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę łączną 3 lat pozbawienia wolności. Nadto zamieścił w wyroku jeszcze inne rozstrzygnięcia o charakterze akcesoryjnym.

Po rozpoznaniu apelacji Prokuratora Rejonowego w P., w której podniesiono zarzuty obrazy prawa materialnego – art. 91 § 1 k.k. poprzez niezastosowanie instytucji ciągu przestępstw, pomimo iż zostały spełnione wszystkie warunki określone w tym przepisie, art. 44 § 1 i 2 k.k. oraz art. 45 § 1 k.k., Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2020 r., sygn. akt IV Ka (...), zmienił wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że:

- uchylił orzeczenie o karze łącznej;

- uznał, iż występki opisane w pkt od I do VII oraz w pkt IX i X stanowią ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył D. F. karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- uznał, iż występki opisane w pkt VIII i XII stanowią ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 91 § 2 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. powyższe kary pozbawienia wolności oraz karę pozbawienia wolności wymierzoną w pkt 3 zaskarżonego wyroku połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Po dokonaniu innych jeszcze, mniej znaczących korekt, w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżone wyrok.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Rejonowy w P. Nie wskazując kierunku zaskarżenia, zaskarżył w całości wyrok Sądu Okręgowego w P., zarzucając „rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. obrazę art. 91 § 1 i 2 k.k. przez jego błędne zastosowanie polegające na uznaniu, że zachowania oskarżonego D. F. realizowały przesłanki dla przyjęcia dwóch ciągów przestępstw, tj. jeden z art. 279 § 1 k.k. i drugi z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., a w dalszej konsekwencji orzeczenie wobec oskarżonego kary łącznej z zastosowaniem w/w przepisów”.

Podnosząc ten zarzut, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wobec tego, że podmiot inny niż wymienione w art. 521 § 1 i 2 k.p.k. kasację na niekorzyść może wnieść jedynie w razie uniewinnienia oskarżonego albo umorzenia postępowania, chyba że zaistnieje uchybienie wymienione w art. 439 k.p.k. (zob. art. 523 § 3 k.p.k. i art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.), w pierwszej kolejności należało rozstrzygnąć, czy przedmiotowa kasacja jest wniesiona na korzyść skazanego. W tej materii trzeba udzielić odpowiedzi pozytywnej, bowiem wypada uznać, że przyjęcie, iż czyny, których dopuścił się D. F. stanowią jeden ciąg

przestępstw i wymierzenie mu za ten ciąg jednej kary – co według prokuratora powinno mieć miejsce – byłoby dla skazanego bardziej korzystne, niż rozstrzygnięcie zawarte w wyroku Sądu Okręgowego. Nie bez znaczenia jest też okoliczność, że w tej sprawie kara łączna nie została wymierzona na zasadzie absorpcji. Natomiast analiza przedmiotowej skargi każe uznać, że jest ona oczywiście zasadna, co skutkowało uwzględnieniem jej w całości na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.).

Sąd odwoławczy w uzasadnieniu wydanego przez siebie wyroku stwierdził, że „należy podzielić stanowisko oskarżyciela publicznego co do tego, iż działania oskarżonego D. F. opisane w pkt od I do X oraz w pkt XII należy ujmować w ramach ciągu przestępstw przewidzianego w art. 91 § 1 k.k. Oskarżony dopuszczając się przypisanych mu przestępstw kradzieży z włamaniem do samochodów działał bowiem zawsze przy wykorzystaniu powtarzającej się sytuacji, a mianowicie włamywał się do zaparkowanych samochodów pod nieobecność ich właścicieli i to zawsze poprzez wybite szyby w pojeździe”. Następnie, wydaje się niekonsekwentnie, Sąd wskazał, że „ponieważ jednak, co już podnoszono, w dwóch przypadkach oskarżony dopuścił się czynów wyczerpujących kumulatywnie znamiona występku z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Sąd Okręgowy uznał, iż oskarżony tym samym dopuścił się dwóch ciągów przestępstw: jednego - ciągu 9 przestępstw z art. 279 § 1 k.k. oraz drugiego - ciągu dwóch przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.” W związku z tym zasadnie w kasacji zwrócono uwagę, że takie postąpienie Sądu *ad quem* prowadziło do rażącego naruszenia art. 91 § 1 i 2 k.k. nie tylko mogącego mieć, ale mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, bowiem fakt, że oskarżony w dwóch wypadkach dopuścił się występków kwalifikowanych kumulatywnie z art. 279 § 1 k.k. i innych przepisów Kodeksu karnego nie stał na przeszkodzie do uznania, że wraz z innymi dziewięcioma występkami tworzą one jeden ciąg przestępstw.

Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 91 § 1 k.k. jeżeli sprawca popełnia w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co

do któregośkolwiek z tych przestępstw, sąd orzeka jedną karę określoną w przepisie stanowiącym podstawę jej wymiaru dla każdego z tych przestępstw, w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę. To brzmienie art. 91 § 1 k.k. zostało ustalone nowelizacją przeprowadzoną ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396) i z powołaniem piśmiennictwa prawniczego w części motywacyjnej kasacji słusznie wskazano, że obecnie przedmiotowy przepis nakazuje włączać do jednego ciągu przestępstw nie tylko czyny kwalifikowane wyłącznie z tego samego, czy z tych samych przepisów, ale też czyny kwalifikowane z różnych przepisów, o ile tożsama będzie podstawa prawna wymiaru kary za każdy z czynów włączonych do ciągu przestępstw, a przepis stanowiący podstawę wymiaru kary stanowi również element podstawy kwalifikacji prawnej w odniesieniu do każdego przestępstwa spiętego klamrą ciągłości [zob. także P. Kardas (w:) W. Wróbel (red.), Nowelizacja prawa karnego 2015. Komentarz, Kraków 2015, s. 655-660]. Zwrócono uwagę, że w uzasadnieniu projektu nowelizacji z 2015 r. wskazano, iż zmiany w treści art. 91 k.k. mają na celu poszerzenie zakresu zastosowania instytucji ciągu przestępstw poprzez eliminację przesłanki „podobnego sposobu popełnienia” przestępstw składających się na ciąg oraz umożliwienie objęcia zakresem ciągu przestępstw o kumulatywnej kwalifikacji. Ten drugi cel nowelizacji w uzasadnieniu opisano w następujący sposób: „druga zmiana dotyczy podstawy wymiaru kary i ma uwzględniać wypadki, gdy pozostające w ciągu przestępstwa realizują kwalifikację kumulatywną. Dopuszczalne będzie również przyjęcie ciągu przestępstw, gdy jedno przestępstwo realizować będzie znamiona typu »X«, a drugie znamiona typu »X« w zw. z »Y«, pod warunkiem, że podstawą wymiaru kary będzie przepis określający typ »X«”. Trafnie zatem w kasacji akcentowano, że „przyjęte rozwiązanie umożliwia połączenie klamrą ciągłości w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. przypadków, w których część czynów ciągłości kwalifikowanych jest na podstawie tego samego przepisu, inne zaś na podstawie tego przepisu oraz innych jeszcze przepisów stanowiących podstawę kumulatywnej kwalifikacji” oraz że Sąd Okręgowy nie postąpił zgodnie z obowiązującą obecnie regulacją, skoro 11 czynów przypisanych D. F. zgrupował w dwa ciągi przestępstw, mimo że każdy z tych czynów był kwalifikowany z art. 279 §

1 k.k. i ten przepis stanowiłby podstawę wymiaru kary, o ile każdy z czynów byłby osądzony osobno.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy zarzut kasacji uznał za zasadny, co skutkowało uwzględnieniem sformułowanego przez skarżącego wniosku, tj. uchYLENIEM zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, w trakcie którego będzie respektowane unormowanie zawarte w art. 91 § 1 k.k.